

idag brugte i denne Henseende, idet han talte om den „Eftermodstand“, som der ofte kommer efter en saadan Gjæring, og som kan være værre, som kan være alvorligere end selve Modstanden under Sagens Forhandling; men jeg vil dog sige, at hvor det ikke kan undgaaes, at det, der saaledes bliver slaet fast, nødvendigvis dog maa komme igjen paa Grund af sin Forbindelse med andre Sager, der kan jo Gjæringen umulig forstumme, eller det spændte Forhold mildnes. Det fremgaaer af Forhandlingerne i det andet Thing, at den høitagtede Minister tænker paa at beskæftige Kirkecommissjonen blandt Andet med den Dpgave, der har været bragt frem i det andet Thing ved det private Initiativ, nemlig den om Menighedernes Indflydelse paa Valget af deres Præster, og vel sagtens ogsaa den om Præsternes Lønning. Der er fremdeles mange andre saadanne Sager, som Commissjonen kan beskæftige sig med, og jeg kan næsten sige, at hver eneste Sag, som enten efter den Anledning, som den ærede Ministers Udtalelser giver, eller efter hvad man selv kan tænke sig, maa antages at ville komme for Commissjonen, staaer i nøie Forbindelse med det, hvormed det her gjælder, og med den Ordning, som denne Sag faaer, saa at det er umuligt Andet, end at man bestandig maa blive mindet om Sagen og igjen maa komme tilbage til den. Ja, var det Noget, der paa een Gang kunde bringes heelt ud af Verden ved at slaae det fast, saa at det ikke mere kunde Riv og Strid, saa var det en anden Sag, men saaledes er det jo ikke. Det forekommer mig altsaa, at Henviisningen til Forholdenes og Tilstandenes Logik ved denne Leilighed maa briste, fordi der hverken er godgjort en paatrængende Nødvendighed, der skulde kunne motivere, at man afveg fra den sædvanlige Logik, og heller ikke, at man derved vilde komme ud over Banskfeligheberne, medens det snarere kunde være Tilfældet, at disse vorede. — Jeg kan ikke nægte, at saaledes som jeg seer Forholdene, vilde jeg tænke mig Udviklingen at foregaae paa den roligste og naturligste Maade, naar den kirkelige Retning, som meest begjærer det Lovforslag, hvormed der her er Tale, turde betragtes som i Diebliffet beroliget ved den høitærede

Ministers Tilstedeværelse i Cabinetet. Jeg skulde troe, at der for alle dem maatte være en ikke ringe Beroligelse netop deri saavel som ogsaa i den høitærede Ministers Forhold til Commissjonens Sammensætning, til Forelæggelsen af Lovforslag for en saadan Commissjon og Forslagenes Dmarbejdelse og Anerkjendelse eller Ikke-Anerkjendelse, naar de kom fra Commissjonen. Og ligeoverfor de andre kirkelige Retninger troer jeg ligeledes, at en saadan Commissjon, med den rolige og alsidige Drøftelse, der i den kunde finde Sted, vilde være beroligende. Dette vilde, forekommer det mig, Forholdenes og Tilstandenes Logik snarere dictere end det, som er kommet til at foreligge. — Det undrede mig ogsaa, at den ærede Minister, som henviste til Kjendsgjerningerne og den tvingende Virkning, de skulde have, slet ikke syntes at ville erkjende det Begrundede i den Frygt, der fra forskjellige Sider er yttret for, at, naar dette først var slaet fast, vilde man derefter komme til at gaae langt videre; det undrer mig, at den ærede Minister ligeoverfor dette kan gjøre gjældende, at det er en overdreven Frygt, at der ikke er Anledning til at tænke sig dette, og at man godt kan slaae dette fast, uden at videre Overgreb deraf kan befrygtes. Turde der ikke være en ganske anden Tilstandenes og Forholdenes Logik, der paa dette Punkt kunde gjøre sig gjældende? Jeg skal ikke komme tilbage paa de flere Enkeltheder, som i saa Henseende ere fremhævede, ligesom jeg overhovedet ikke gjerne vil komme ind paa Enkeltheder; men det er ikke en ganske naturlig Tale, som den ærede Minister vil have Besvar ved at lukke Dreene for og vende sig bort fra, naar det nu kommer til at hedde: I have, ved at lade en saadan Lov om Valgmenigheder — eller Frimenigheder, hvad man nu vil kalde dem — udkomme, erkjendt, at det for os, der ikke føle os tilfredse i den Sogneforbindelse, hvori vi hidtil have levet, er en Samvittighedsfag at faae Lov til at sondre os ud fra Sogneforbindelsen, og I have derfor tilladt os selv at danne en Menighed, naar vi ere 10 eller 20 Familier i Tallet, og naar vi skaffe os en Kirke og en Præst; men naar I erkjende, at det er en Samvittighedsfag for os, hvor kunne I da ville, at vi, der ikke netop